

EVA: 2021-3130-0018

**PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
ZAKONA O DOSTOPU DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA
(ZDIJZ – G)**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Podatki predstavljajo ključno sestavino za gospodarsko rast, konkurenčnost, inovacije, kreiranje služb in družbeni napredek. Pametna uporaba podatkov v različnih storitvah, vključno z njihovo obdelavo s pomočjo interneta stvari in umetne inteligence ter prikaz teh podatkov za podporo pri odločanju, ima lahko preobrazbeni učinek za javni in zasebni sektor. Aplikacije, ki temeljijo na podatkih, lahko koristijo državljanom in podjetjem na več načinov. Z njimi je mogoče izboljšati zdravstveno varstvo, zagotoviti varnejše prometne sisteme, zmanjšati stroške javnih storitev ter izboljšati energetske učinkovitost, njihova ponovna uporaba pa prispeva tudi k pomembnim družbenim ciljem, kot sta odgovornost in transparentnost

Evropska strategija za podatke¹ skupaj z Belo knjigo o umetni inteligenci tvori prvi steber nove Digitalne strategije EU. Njen cilj je zagotoviti enotni trg podatkov in razvoj podatkovnega gospodarstva, ki stremi k povečanemu razvoju izdelkov na podlagi podatkov in k povpraševanju po njih po vsem enotnem trgu. EU ima potencial za uspeh v podatkovno okretnem gospodarstvu.² Podatki so ključna sestavina infrastrukture, ki omogoča inovativne digitalne procese. Podatki pomenijo ključni vir za zagonska podjetja ter mala in srednja podjetja pri razvoju izdelkov in storitev. Neosebne industrijske podatke in javne podatke je zato potrebno v kar največji meri ponuditi za uporabo in ponovno uporabo. Ti podatki morajo biti na voljo vsem, javnemu in zasebnemu sektorju, predvsem tudi v okviru predvidenih, t.i. skupnih podatkovnih prostorov³.

Zakonodajni okvir EU za podatkovno gospodarstvo in za digitalno zaupanje tvori direktiva o odprtih podatkih, uredba o prostem pretoku neosebnih podatkov, splošna uredba o varstvu osebnih podatkov in uredba o kibernetiki varnosti. Za enotni EU trg podatkov je pomemben tudi predlog EU uredbe o upravljanju podatkov (t.i. Data Governance Act), v pripravi je tudi predlog akta o ponovni uporabi podatkov v gospodarstvu (t.i. Data Act).

Pojem ponovne uporabe podatkov javnega sektorja

Pojem ponovne uporabe podatkov javnega sektorja se je izoblikoval s sprejetjem Direktive 2003/98/ES o ponovni uporabi informacij javnega sektorja (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/98/ES)⁴. Ponovna uporaba podatkov javnega sektorja pomeni, da organi podatke oziroma dokumente, ki jih zbirajo in pripravljajo v okviru izvajanja javnih nalog, dajo na voljo za nadaljnjo uporabo, t. i. ponovno uporabo za posameznike ali gospodarske subjekte.⁵ Gre za tiste podatke oziroma informacije, ki jih ustvarijo organi v okviru izvajanja javnih nalog in ki so prosto dostopni

¹ Evropska strategija za podatke - https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_sl

² V ZDA je organizacija podatkovnega prostora prepuščena zasebnemu sektorju, pri čemer je opaziti znatne učinke koncentracije. Kitajski model je kombinacija vladnega nadzora in močnega nadzora velikih tehnoloških družb nad ogromnimi količinami podatkov brez ustreznega varstva pravic posameznikov. (Strategija, str. 3 in 4)

³ Komisija naj bi podprla vzpostavitev 9 podatkovnih prostorov: industrijski, zeleni dogovor, mobilnost, zdravstveni, finančni, energijski, kmetijski, javna uprava, znanje in spretnosti.

⁴ Direktiva 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o ponovni uporabi informacij javnega sektorja, UL EU L 345, 31.12.2003, str. 90–96.

⁵ Glej četrty odstavek 2. člena direktive in tretji odstavek 4. člena ZDIJZ.

v skladu s predpisi, ki urejajo dostop do informacij javnega značaja. Ponovna uporaba informacij javnega značaja pomeni, da jih uporabljajo fizične ali pravne osebe za pridobitne ali nepridobitne namene, razen za prvotni namen v okviru javne naloge, zaradi katerega so bili dokumenti izdelani.⁶

Ponovna uporaba predvideva določeno oplemenitenje surovih informacij, torej dodajanje vrednosti (npr. preko podatkovne analitike), lahko vključuje tudi založništvo (npr. zemljevidi, avtomobilski navigacijski sistemi), pa tudi vsakršno drugačno uporabo podatkov (npr. izdelava spletnih programov, podatkovno novinarstvo, vremenske napovedi itd). Ponovna uporaba podatkov torej omogoča, da se javnost s podatki ne le seznani, temveč da surove podatke nadalje obdeluje oz. vključi v nove podatkovne produkte ali storitve.

Direktiva 2003/98/ES je bila v Republiki Sloveniji prenesena leta 2005 v Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljnjem besedilu: **ZDIJZ**)⁷, v skladu s katerim morajo organi poleg omogočanja dostopa do informacij javnega značaja v čim večji meri omogočati tudi ponovno uporabo informacij in podatkov, s katerimi razpolagajo.⁸ Predpogoj za ponovno uporabo je, da gre za informacije javnega značaja, glede katerih ni omejitev dostopa po ZDIJZ.

Odpiranje podatkov javnega sektorja in nacionalni portal odprtih podatkov

Nacionalni portal odprtih podatkov - OPSI⁹ je bil vzpostavljen leta 2016 kot enotna spletna točka za objavo odprtih podatkov za celotni javni sektor. Na portalu, ki ga vodi Ministrstvo za javno upravo, so na voljo metapodatkovni opisi zbirk javnega sektorja in zbirke odprtih podatkov. Surovi podatki, ki so objavljeni kot "odprti podatki" na Portalu OPSI, se lahko prosto ponovno uporabljajo. To pomeni, da jih lahko vsakdo, brez posebne zahteve ali registracije, pridobi in ponovno uporabi ter na njihovi podlagi izdelava nove produkte ali storitve z dodano vrednostjo s čimer se pospešuje tudi digitalno gospodarstvo. Podatki so dosegljivi v strojno berljivi obliki, ki omogoča raziskovalcem, novinarjem in podjetnikom izdelavo novih analiz, aplikacij, vizualizacij in podobno.

Portal OPSI ima torej dvojno funkcijo:

- predstavlja centralni katalog evidenc in zbirk podatkov v državi, torej centralni popis metapodatkov o vseh evidencah in podatkovnih zbirkah, ki jih vodijo državni organi, občine in drugi organi javnega sektorja; in
- predstavlja enotno spletno mesto tudi za objavo podatkov iz zbirk v odprtih in strojno berljivih formatih.

Portal je razdeljen na 14 podatkovnih podprostorov, mdr. zdravje, finance, kmetijstvo, energetika itd.¹⁰ Portal OPSI tako predstavlja celostni sistem upravljanja podatkov javnega sektorja na način, da združuje štiri ključne elemente: opisne informacije o podatkovnih zbirkah (»odprte« metapodatke), odprte podatkovne zbirke, institucije, ki podatke objavljajo in enotne standarde in priporočila za objavo in pravila za ponovno uporabo podatkov. Portal odprtih podatkov tako predstavlja hrbtenico ekosistema v katerem podatki lahko enostavno krožijo med javnimi institucijami ter med javnimi institucijami, podjetij in civilno družbo za ustvarjanje novih izdelkov in storitev na podlagi dostopnejših podatkov.

Odprti podatki lahko pomembno prispevajo k (vsaj) štirim ciljem oz. imajo pozitivne učinke na:

- večanje transparentnosti delovanja organov javnega sektorja (pomen za državljanke, civilno družbo);
  - reševanje okoljskih in družbenih izzivov (pametna mesta itd);
  - inovativno digitalno gospodarstvo, nove digitalne storitve in produkti (pomen za gospodarstvo)
- in

⁶ Glej tretji odstavek 4. člena ZDIJZ.

⁷ Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18.

⁸ V praksi je ponovna uporaba aktualna predvsem za organe, ki imajo velike zbirke podatkov, npr. Ajpes, GURS, Statistični urad RS, UMAR, Ministrstvo za finance, ARSO itd.

⁹ Dostopen na: <https://podatki.gov.si/>.

¹⁰ 14 tematskih podprostorov na portalu OPSI: 1. prebivalstvo in družba, 2. pravosodje, pravni sistem in javna varnost, 3. javni sektor, 4. izobraževanje, kultura in šport, 5. sociala in zaposlovanje, 6. zdravje, 7. okolje in prostor, 8. promet in infrastruktura, 9. kmetijstvo, ribištvo, gozdarstvo in prehrana, 10. finance in davki, 11. gospodarstvo, 12. energetika, 13. znanost in tehnologija in 14. mednarodne zadeve.

- učinkovito delovanje javnih institucij.

Podatkovne analize so pomembne kot osnova za sprejemanje vladnih ukrepov in politik. Poleg tega lahko ukrepi sprejeti na podlagi različnih analiz podatkov pomembno prispevajo k večji učinkovitosti delovanja samih javnih institucij oz. javnega sektorja saj so podatkovne analize vedno bolj pomembne kot osnova za sprejemanje vladnih ukrepov in politik. Za pametno upravljanje kompleksnih sistemov je namreč nujna sistematična in pametna uporaba masovnih podatkov.

Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) v publikaciji Government at a Glance¹¹ za leto 2019 Slovenijo, na področju odpiranja podatkov javnega sektorja, uvršča na 10. mesto na svetu oziroma na 5. mesto med državami EU, takoj za Francijo, Irsko, Španijo in Grčijo.

Direktiva (EU) 2019/1024 z dne 20. junija 2019 o odprtih podatkih in ponovni uporabi informacij javnega sektorja

20. junija 2019 je bila sprejeta prenovljena Direktiva (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o odprtih podatkih in ponovni uporabi informacij javnega sektorja (t.i. Open Data Direktiva; v nadaljevanju: Direktiva 2019/1024)¹².

Direktiva 2019/1024 je odgovor na aktualne spremembe na področju upravljanja in uporabe podatkov in pomeni prenovitev Direktive 2013/37/EU z dne 26.6.2013. Splošni cilj je prispevati h krepitvi podatkovnega gospodarstva EU, in sicer tako, da bi povečali količino informacij javnega sektorja, ki so na razpolago za ponovno uporabo, zagotovili pošteno konkurenco in enostaven dostop do podatkovnih trgov ter pospešili čezmejne inovacije, ki temeljijo na podatkih.

Glavne spremembe v prenovljeni Direktivi 2019/1024 glede na Direktivo 2013/37/EU so:

- širitev pravil ponovne uporabe na dokumente, ki jih hranijo javna podjetja (npr. javna podjetja v prometnem in komunalnem sektorju);
- širitev področja uporabe direktive na raziskovalne podatke;
- dodatni poudarek objavi dinamičnih podatkov javnega sektorja; več podatkov v realnem času, ki bodo na razpolago prek vmesnikov za aplikacijsko programiranje (v nadaljnjem besedilu: API);
- omogočanje zaračunavanja mejnih stroškov iz naslova zagotovitve anonimizacije;
- dopolnitev ureditve glede prepovedi izključnih dogovorov;
- določitev seznama t.i. nabora podatkov velike vrednosti, katerih ponovna uporaba je brezplačna.

Direktiva 2019/1024 je določila šest področij t.i. nabora podatkov velike vrednosti, na podlagi katerih bo Evropska komisija v izvedbenem aktu pripravila podrobnejši seznam (t.i. High Value Datasets oz. HVDs). Ta področja so: geoprostorski podatki, podatki o opazovanju zemlje in okolja, meteorološki podatki, statistični podatki, podatki o družbah in lastništvo družb, podatki o mobilnosti. Nabor podatkov temelji na oceni njihovega potenciala za gospodarstvo in družbo.

Prenovljeno direktivo je potrebno implementirati v slovenski pravni red do 17. 7. 2021.¹³

¹¹ Dostopno na: https://www.oecd-ilibrary.org/governance/government-at-a-glance-2019_8ccf5c38-en;jsessionid=vM1csTttPyc2zPpHcLrXBweD.ip-10-240-5-153

¹² Direktiva (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o odprtih podatkih in ponovni uporabi informacij javnega sektorja: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2019.172.01.0056.01.ENG.

¹⁴ Na primer dostop do ustreznih podatkov, ustvarjenih v prometnem sektorju, in njihovo ponovno uporabo določa zakonodaja o zagotavljanju potovalnih informacij po vsej EU. V energetskega sektorja prenovitev direktive o električni energiji vključuje določbe, s katerimi je potrošnikom dana možnost, da dovolijo tretjim osebam dostop do podatkov o svojem odjemu, v vodnem sektorju pa je Komisija v okviru pregleda direktive o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi, predlagala določbe o izmenjavi podatkov o vodnih parametrih.

Direktiva 2019/1024 zasleduje horizontalno politiko, katere cilj je lažja ponovna uporaba informacij javnega sektorja. Hkrati pa je še vedno skladna s sektorsko zakonodajo, ki določa pogoje za dostop do podatkov in njihovo ponovno uporabo na konkretnih področjih.¹⁴ Medtem ko navedena pravila izhajajo iz sektorskih zadev in so osredotočena na izbrane nabore podatkov, je v Direktivi 2019/1024 določen horizontalni okvir z najmanjšo možno harmonizacijo pogojev za ponovno uporabo na vseh področjih in v vseh sektorjih.

Direktiva 2019/1024 je skladna tudi z direktivo INSPIRE¹⁵ in jo nadgrajuje, s čimer nastaja pravni in tehnični okvir interoperabilnosti za izmenjavo prostorskih podatkov, ki jih hranijo javni organi, za namene okoljskih politik ter politik in dejavnosti, ki vplivajo na okolje. Za prostorske podatke torej veljata obe, tako Direktiva 2019/1024 kot direktiva INSPIRE. V direktivi INSPIRE so v ospredju storitve dostopa do podatkov, modeli za interoperabilnost in obvezna izmenjava podatkov med upravami, v direktivi 2019/1024 pa se ureja ponovna uporaba prostorskih naborov podatkov, vključno s pogoji za njihovo ponovno uporabo s strani tretjih oseb.

Direktiva 2019/1024 nadgrajuje tudi pobude Komisije na področju odprtega dostopa in odprte znanosti, kot je priporočilo o dostopu do znanstvenih informacij in njihovem arhiviranju. Dopolnjuje tudi ukrepe za podporo razvoja orodij in storitev, na katerih temelji odprta znanost in spodbujanje odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov v okviru Evropskega oblaka za odprto znanost (EOSC).

Vključitev v okvir ureditve ponovne uporabe tudi javna podjetja na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštne storitve

Eden glavnih ciljev Direktive 2019/1024 je omogočiti ponovno uporabo dokumentov, ki nastanejo v okviru izvajanja storitev splošnega interesa na številnih področjih, zlasti v sektorjih gospodarskih javnih služb. Na ta način se omogoči tudi možnost ustvarjanja čezmejnih storitev na podlagi dokumentov, ki jih hranijo javna podjetja¹⁶, ki opravljajo storitve v splošnem interesu.

Namen Direktive 2019/1024 je zagotoviti ponovno uporabo tistih obstoječih dokumentov takšnih javnih podjetij, ki so nastali pri opravljanju storitev v splošnem interesu. Gre za javna podjetja z naslednjih področij:

- ki opravljajo eno od dejavnosti iz členov 8 do 14 Direktive 2014/25/EU¹⁷ (javni naročniki na vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštne storitve);
- ki delujejo kot izvajalci javnih storitev na podlagi člena 2 Uredbe (ES) št. 1370/2007 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸ (izvajalci javnih storitev železniškega in cestnega potniškega prevoza),
- ki delujejo kot letalski prevozniki, ki opravljajo obveznosti javne službe na podlagi člena 16 Uredbe (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹,

---

¹⁵ Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE)

¹⁶ Definicijo javnih podjetij Direktiva povzema po Direktivi 2014/25/EU. „Javno podjetje“ pomeni vsako podjetje, dejavno na področjih iz točke (b) člena 1, prvi odstavek, nad katerim imajo lahko organi javnega sektorja neposredno ali posredno prevladujoč vpliv zaradi lastništva, finančne udeležbe v njem ali pravil, ki urejajo njegovo poslovanje. Domneva se, da imajo organi javnega sektorja prevladujoč vpliv v katerem koli od naslednjih primerov, v katerih ti organi neposredno ali posredno: (a) imajo v lasti večino vpisanega kapitala podjetja; (b) nadzirajo večino glasov, povezanih z delnicami, ki jih izda podjetje; (c) lahko imenujejo več kot polovico članov upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa podjetja. Definicija ustreza definiciji javnega podjetja iz ZJN-3, 9. člen, peti odstavek kot enega od naročnikov oziroma zavezancev po zakonu, ki ureja javno naročanje.

¹⁷ Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštne storitve ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.094.01.0243.01.SLV.

¹⁸ Uredba (ES) št. 1370/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o javnih storitvah železniškega in cestnega potniškega prevoza ter o razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 1191/69 in št. 1107/70: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32007R1370>.

- ki delujejo kot lastniki ladij Skupnosti,
- ki opravljajo obveznosti javnih služb na podlagi člena 4 Uredbe Sveta (EGS) št. 3577/92²⁰.

V skladu z navedenim se torej področje uporabe Direktive, torej pravila za ponovno uporabo dokumentov, širi na dokumente, ki jih hranijo javna podjetja, dejavna v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, ter javna podjetja, ki delujejo kot izvajalci javne službe v skladu z Uredbo (ES) št. 1370/2007, vendar zgolj, če gre za dokumente oziroma podatke, ki so dokumenti nastali v okviru opravljanja storitev v splošnem interesu, kot je določeno s predpisi v državi članici.

Kar zadeva splošno zavezanost javnih podjetij oziroma subjektov, ki opravljajo javne službe (npr. koncesionarji) v Sloveniji, so slednja že skladno z veljavnim ZDIJZ zavezana zagotavljati dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja, ki izvirajo iz izvajanja javne službe in sicer v okviru zakonskih obveznosti zavezancev na podlagi 1. člena ZDIJZ. Definicija iz 1. člena ZDIJZ je namreč široka in vključuje poleg državnih organov in organov lokalnih skupnosti, mdr. tudi nosilce javnih pooblastil in izvajalce javnih služb. To so tisti nedržavni subjekti, ki na podlagi akta o podelitvi javnega pooblastila opravljajo neko javno nalogo ali dejavnost oziroma, ki izvajajo javno službo. Pri tem lahko organizacije zasebnega prava, ki izvajajo javno pooblastilo oziroma opravljajo javno službo, opravljajo še druge dejavnosti, ki niso javne, temveč so povsem zasebnopravne narave. Takšne osebe so zavezane k posredovanju informacij le v tistem delu dejavnosti, ki predstavljajo izvrševanje javnega pooblastila oziroma izvajanje javne službe. Samo pri informacijah oz. dokumentih, ki so povezani z opravljanjem javne dejavnosti, govorimo o informacijah javnega značaja.

Glede na navedeno, so navedene spremembe Direktive že obsežene v veljavni nacionalni zakonodaji oziroma za relevantna javna podjetja, glede dokumentov, ki nastanejo v okviru opravljanja dejavnosti v splošnem interesu, na podlagi 1. člena ZDIJZ že veljajo enaka določila glede dostopa in ponovne uporabe kot za ostale organe javnega sektorja.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 CILJI

Poglaviti cilj predloga zakona je v skladu z Direktivo 2019/1024 vzpostaviti zakonsko podlago za objavo oziroma ponovno uporabo podatkovnih zbirk velike vrednosti ter za nudenje dinamičnih podatkov v realnem času in vključiti v ureditev ponovne uporabe tudi podatke na raziskovalnem področju, kadar gre za financiranje iz javnih sredstev.

2.2 NAČELA

Najpomembnejša temeljna načela, ki jih uresničuje ta predlog zakona, so:

- načelo transparentnosti zahteva, da so pogoji ponovne uporabe vnaprej določeni in objavljeni na spletu;
- načelo enakopravnosti zahteva, da je ponovna uporaba podatkov javnega sektorja zagotovljena vsakomur pod enakimi pogoji;
- načelo preprečevanja omejevanja konkurence zahteva, da enaki pogoji veljajo tudi za organe javnega sektorja, ki javne podatke ponovno uporabljajo za tržne dejavnosti;
- načelo odprtosti zahteva, da so podatki javnega sektorja na voljo, kolikor je mogoče in primerno, v odprtih formatih in pod odprtimi licencami, ki omogočajo enostavno in učinkovito ponovno uporabo podatkov.

¹⁹Uredba (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/si/TXT/?uri=CELEX%3A32008R1008>

²⁰ Uredba Sveta (EGS) št. 3577/92 z dne 7. decembra 1992 o uporabi načela prostega pretoka storitev v pomorskem prometu med državami članicami: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:31992R3577>

2.3 POGLAVITNE REŠITVE

a) Predstavitev predlaganih rešitev

Implementacija Direktive 2019/2014 o odprtih podatkih in ponovni uporabi podatkov javnega sektorja

- **Umestiti v okvir odprtih podatkov tudi podatke na raziskovalnem področju, kadar gre za financiranje iz javnih sredstev**

Direktiva 2019/1024 mdr. nalaga državam članicam, da sprejmejo politike odprtega dostopa za podatke, pridobljene v javno financiranih raziskavah in zagotovijo, da takšne politike izvajajo vse raziskovalne organizacije in organizacije, ki raziskave financirajo. Gre za spoštovanje osnovnega načela »odprto kolikor mogoče, zaprto kolikor je nujno«. Omejitve glede odprtosti raziskovalnih podatkov so povezane npr. z varstvom intelektualne lastnine, varstvom osebnih podatkov in varnostjo oseb ali države. Politika odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov pomeni prakso zagotavljanja brezplačnega spletnega dostopa do rezultatov raziskav končnim uporabnikom brez omejitev ponovne uporabe. V primeru, da se tako pridobljeni podatki uporabijo v drugih raziskavah ali produktih, pa je potrebno upoštevati zahteve licenc odprtega dostopa, ki omogočajo neovirano ponovno uporabo (npr. CC.BY).

Za učinkovito in celostno obravnavo vse večjih družbenih izzivov je postalo nujno, da je mogoče dostopati do podatkov iz različnih virov, pa tudi različnih sektorjev in disciplin, jih povezovati ter ponovno uporabljati. Med raziskovalnimi podatki so relevantni statistični podatki, rezultati poskusov, meritve, opazovanja, ki izhajajo iz terenskega dela, rezultati anket ter posnetki in slike. Gre tudi za metapodatke, specifikacije in druge digitalne objekte. Raziskovalni podatki se razlikujejo od znanstvenih člankov, v katerih znanstveniki poročajo o ugotovitvah, ki izhajajo iz njihovih raziskav, jih komentirajo in so predmet avtorsko-pravnega varstva.

Cilj politik odprtega dostopa je zagotoviti raziskovalcem in širši javnosti dostop do raziskovalnih rezultatov čim prej v procesu razširjanja ter poenostaviti njihovo ponovno uporabo. Odprti dostop povečuje kakovost, zmanjšuje potrebo po nepotrebem podvajanju raziskav, pospešuje znanstveni napredek, je sredstvo za boj proti znanstvenim goljufijam ter lahko na splošno spodbudi gospodarsko rast in inovacije. Poleg zagotavljanja odprtega dostopa so prizadevanja usmerjena v to, da bi načrtovanje upravljanja podatkov postalo standardna znanstvena praksa. Ta bi bila v podporo razširjanju raziskovalnih podatkov, ki jih je mogoče enostavno najti, so dostopni in interoperabilni ter jih je mogoče ponovno uporabiti (načelo FAIR)²¹.

Direktiva se torej širi na nekatere raziskovalne podatke, posebno kategorijo informacij, izdelanih v okviru znanstvenih raziskav, in sicer rezultate znanstvenega postopka ugotavljanja dejstev (poskusi, raziskave), ki so podlaga znanstvenega postopka. Publikacije v znanstvenih revijah niso predmet te direktive, vendar pa so tudi na tem področju oblikovana mednarodna in EU priporočila, politike in prakse (kot. npr. v EU t.i. Načrt S s strani Koalicije S). Za raziskovalne podatke veljajo določbe o ponovni uporabi, kadar je raziskovalec te raziskovalne podatke dal na voljo preko spletne zbirke oziroma digitalnega repozitorija raziskovalnih podatkov npr. zaradi zahtev, ki jih raziskovalcem nalagajo financerji raziskav, da bi dostop do takih podatkov in njihovo ponovno uporabo omogočili širši javnosti.

Raziskovalne organizacije in organizacije, ki raziskave financirajo, so lahko organizirane tudi kot organizacije javnega sektorja (v Sloveniji so to javne raziskovalne organizacije. To so javni visokošolski zavodi in javni raziskovalni zavodi). Poleg tega pa imamo lahko tudi zasebne raziskovalne organizacije s koncesijo za izvajanje javno financiranih raziskav. Javne organizacije, ki raziskave financirajo pa so različna ministrstva in Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije ARRS. V tem primeru se za take hibridne organizacije posebna določila glede odprtega dostopa do znanstvenih podatkov uporabljajo le v njihovi vlogi raziskovalnih organizacij in za njihove raziskovalne podatke. Po drugi strani

²¹ FAIR podatki so podatki, ki zadostijo naslednjim načelom: da jih je lahko najti, da so dostopni, interoperabilni in ponovno uporabljivi.

določbe glede odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov zavezujejo tudi z raziskavami povezane organizacije zasebnega sektorja, če je bilo njihovo raziskovalno delo financirano ali do ustrežne mere sofinancirano z javnimi sredstvi in ni predmet zaščite intelektualne lastnine ali drugih kriterijev, ki definirajo izjeme za odprti dostop do raziskovalnih podatkov iz javno financiranih raziskav.

- **Brezplačna ponovna uporaba podatkovnih zbirk velike vrednosti**

Za zagotovitev pogojev, ki podpirajo ponovno uporabo dokumentov, povezano s pomembnimi družbeno-gospodarskimi koristmi, ki imajo še posebej visoko vrednost za gospodarstvo in družbo, Direktiva v prilogi določa šest tematskih kategorij t.i. **naborov podatkov velike vrednosti**: 1. Geoprostorski podatki 2. Opazovanje zemlje in okolje 3. Meteorološki podatki 4. Statistični podatki 5. Družbe in lastništvo družb in 6. Mobilnost. Uvodne določbe Direktive v tem okviru navajajo podatkovne zbirke, ki vsebujejo poštno številke, nacionalne in lokalne zemljevide (geoprostorski podatki), porabo energije in satelitske posnetke (opazovanje zemlje in okolje), podatke in situ iz instrumentov in vremenskih napovedi (meteorološki podatki), demografske in gospodarske kazalnike (statistični podatki), poslovne registre in identifikatorje registracije (družbe in lastništvo družb), cestno signalizacijo in celinske plovne poti (mobilnost).

V skladu z Direktivo, morajo biti, da bi zagotovili čim večji učinek, nabori podatkov velike vrednosti na razpolago za ponovno uporabo s čim manjšimi možnimi pravnimi omejitvami in brezplačno.²² Poleg tega je potrebno omogočiti prenos preko API.

Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja direktive so na Komisijo prenesena izvedbena pooblastila glede določitve naborov podatkov velike vrednosti, za katere veljajo posebne zahteve iz te direktive, skupaj z načini njihove objave in ponovne uporabe. Zato navedene posebne zahteve ne bodo veljale pred sprejetjem izvedbenih aktov s strani Komisije. Pri pripravi seznama bo Komisija sodelovala z nacionalnimi strokovnjaki. Pri odločanju o vključitvi na seznam podatkov, ki jih hranijo javna podjetja, ali o njihovi prosti razpoložljivosti, bodo upoštevani morebitni učinki na konkurenčnost na zadevnih trgih.

- **Spodbuditi ponovno uporabo dinamičnih podatkov, v realnem času**

Organi javnega sektorja kolikor je mogoče zagotavljajo ponovno uporabo na proaktiven način, in sicer tako, da dokumente in povezane metapodatke objavijo na svetovnem spletu, kjer jih je mogoče najti in so razpoložljivi brez registracije, v odprtem formatu, so strojno berljivi ter omogočajo interoperabilnost in enostavno ponovno uporabo.

Direktiva upošteva vse večji pomen dinamičnih podatkov (podatkov „v realnem času“) in vključuje obveznost za organe javnega sektorja, da te podatke dajo na voljo preko API. To je zlasti pomembno za **dinamične podatke** (vključno s podatki o okolju, prometu, satelitskimi podatki, meteorološkimi podatki ter podatki, ustvarjenimi s senzorji), pri katerih sta pogoj za ekonomsko vrednost takojšnja razpoložljivost in njihovo redno posodabljanje.

Dinamične podatke, tj. podatke, ki se velikokrat posodabljujejo, pogosto v realnem času, bi morali organi javnega sektorja in javna podjetja dati na voljo za ponovno uporabo **takoj, ko jih zberejo**, z uporabo primernih API in po potrebi omogočiti masovni prenos k sebi, razen v primeru, če bi bili zaradi tega nesorazmerno obremenjeni. Kadar to zaradi tehničnih ali finančnih omejitev ni mogoče, bi morali organi javnega sektorja dokumente dati na razpolago v obdobju, ki vendarle omogoča polno izkoriščanje njihovega gospodarskega potenciala. Kadar je preverjanje podatkov ključno zaradi upravičenih razlogov javnega interesa, zlasti na področju javnega zdravja in varnosti, bi bilo treba dati dinamične podatke na razpolago takoj po preverjanju. Takšno ključno preverjanje ne bi smelo vplivati na pogostost posodabljanja. Pri tem ni izključeno, da bi zavezanci za nudenje dinamičnih podatkov zaračunavali mejne stroške.

- **Spodbuditi nudenje podatkov preko vmesnika za aplikacijsko programiranje - API**

²² Vendar pa to organom javnega sektorja ne preprečuje, da zaračunavajo za storitve, ki jih pri izvajanju javnih pooblastil zagotavljajo v zvezi z nabori podatkov velike vrednosti, zlasti za potrjevanje pristnosti ali verodostojnosti dokumentov.

Da bi omogočili zares enostavno in učinkovito ponovno uporabo, Direktiva 2019/1024 spodbuja zagotavljanje dostopa do podatkov, predvsem kadar gre za **podatkovne zbirke velike vrednosti ali večje količine dinamičnih podatkov**, prek kakovostno zasnovanih API, ki pomenijo nabor funkcij, postopkov, opredelitev in protokolov za komunikacijo stroj-stroj in neprekinjeno izmenjavo podatkov. API bi morali biti podprti z jasno in popolno tehnično dokumentacijo, ki je na voljo na spletu. Kadar je mogoče, bi bilo treba uporabljati odprte API. Uporabljati bi bilo treba EU ali mednarodno priznane standardne protokole, po potrebi pa tudi mednarodne standarde za podatkovne nize. Stopnje kompleksnosti API so lahko različne, lahko zgolj povezujejo podatkovno zbirko za pridobitev posebnih naborov podatkov, spletnega vmesnika ali bolj zapletenih ureditev. Ponovna uporaba in souporaba podatkov z ustrezno uporabo vmesnikov aplikacijskih programov ima splošen pomen, saj bo razvijalcem in zagonskim podjetjem pomagala pri ustvarjanju novih storitev in proizvodov. Je tudi ključna sestavina za ustvarjanje dragocenih okolij v zvezi s podatkovnimi sredstvi, ki pogosto ostanejo neizkoriščena. Vzpostavitev in uporaba API morata temeljiti na več načelih: razpoložljivosti, stabilnosti, vzdrževanju v celotnem življenjskem ciklu, enotni uporabi in standardih, prijaznosti do uporabnika in varnosti.

- Omogočanje zaračunavanja mejnih stroškov iz naslova anonimizacije in ukrepov za varovanje zaupnosti podatkov

Nadomestila za ponovno uporabo informacij predstavljajo pomembno oviro pri vstopu na trg za zagonska podjetja ter mala in srednje velika podjetja. Zato v skladu z Direktivo velja načelo, da so podatki javnega sektorja brezplačno na razpolago za ponovno uporabo (predvideno zlasti za raziskovalne podatke in podatkovne zbirke velike vrednosti) oziroma, da so nadomestila načeloma omejena na mejne stroške, ki nastanejo zaradi reprodukcije, zagotavljanja in razširjanja dokumentov, pa tudi zaradi anonimizacije osebnih podatkov in ukrepanja za varovanje zaupnih poslovnih informacij. Kadar organi javnega sektorja npr. prostovoljno ali v skladu z nacionalnim pravom izvajajo zelo obsežno iskanje ali izredno drage spremembe formata zahtevanih informacij, se lahko stroški, povezani s temi dejavnostmi, krijejo z mejnimi stroški.

V izjemnih primerih, kadar gre za javne organe, ki morajo ustvarjati prihodek, da lahko krijejo velik del stroškov pri izvajanju svojih javnih nalog, se izjemoma lahko zaračunava cena za podatke (glejte veljavni drugi odstavek 34.a člena ZDIJZ). V takšnih primerih morajo biti nadomestila določena v skladu z objektivnimi, preglednimi in preverljivimi merili, skupni prihodek od zagotavljanja dokumentov in dovoljenj za ponovno uporabo dokumentov pa ne bi smel presegati stroškov zbiranja in priprave, tudi z nakupom od tretjih oseb, reprodukcije, vzdrževanja, hranjenja in razširjanja, vključno z razumno donosnostjo naložbe (glejte veljavni tretji odstavek 34.a člena ZDIJZ). Prenovljena direktiva je določila, da je mogoče v upravičene stroške vključiti tudi stroške anonimizacije osebnih podatkov in stroške ukrepov, sprejetih za varovanje zaupnosti podatkov.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Spremembe in dopolnitve predloga zakona so pripravljene z namenom prenosa Direktive (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o odprtih podatkih in ponovni uporabi informacij javnega sektorja.

5.2 Primerjalnopravna ureditev

Združeno kraljestvo

V Združenem kraljestvu dostop do informacij javnega značaja ureja Freedom of Information Act 2000.

Ponovna uporaba informacij javnega sektorja je urejena v posebnem predpisu, t. i. *The Re-use of Public Sector Information Regulations*, prej veljavni predpis je bil iz leta 2005²³, Direktiva 2013/37/EU pa je bila prenesena na podlagi predpisa z enakim naslovom, ki je stopil v veljavo dne 18. julija 2015.²⁴ Javna razprava na temo prenosa direktive v pravni red Združenega kraljestva je potekala jeseni 2014.²⁵ Iz dokumenta za razpravo izhaja, da sta transparentnost in gospodarska rast ena od glavnih prioritet za vlado in da bo omogočanje ponovne uporabe podatkov javnega sektorja doprineslo k vladni zavezi po transparentnosti in odprtosti delovanja z ustvarjanjem bolj odprtega pretoka podatkov, ki so na voljo za podjetja in javnost za ponovno uporabo v novih produktih in storitvah. Sicer je politika ponovne uporabe in odpiranja podatkov Združenega kraljestva poleg navedenega predpisa osnovana tudi na Open Data White Paper (junij 2012), v odgovoru vlade na t.i. Shakespeare-ov pregled podatkov javnega sektorja (junij 2013), v deklaraciji Open Data Charter (ki so jo podpisali voditelji G8 18. junija 2013) in v nacionalnem akcijskem načrtu Združenega kraljestva v okviru *Open Government Partnership* (31. oktober 2013). Dodatno imajo posamezni resorji oziroma državni organi izdelane svoje strategije odpiranja podatkov.²⁶

Proaktivna objava podatkov se spodbuja na način objave na nacionalnem portalu odprtih podatkov (data.gov.uk). Združeno kraljestvo je zasedlo prvo mesto med 86 državami, pred Dansko in Francijo, na *Global Open Data Indexu* 2014²⁷. Poleg različnih vrst baz podatkov so na navedenem portalu objavljene tudi najbolj zanimive aplikacije, ki so bile razvite na podlagi ponovne uporabe podatkov.

Direktiva 2013/37/EU je bila prenesena s predpisom iz junija 2015 (*The Re-use of PSI Regulations 2015*; v nadaljnjem besedilu: Predpis 2015), ki definira ponovno uporabo dokumenta kot uporabo dokumenta za namen, ki je drugačen kot začetni namen v okviru javne naloge organa za katerega je bil dokument izdelan. »Dokument« je definiran kot kakršnakoli informacija, zabeležena v katerikoli obliki, ali kakršenkoli del takšne informacije, bodisi v pisni obliki ali shranjeno v elektronski obliki ali kot zvok, vizualni ali audiovizualni posnetek, z izjemo računalniškega programa (glej 2. člen, pomen izrazov). Kar zadeva format podatkov, Predpis 2015 določa, da mora organ posredovati za ponovno uporabo dokument v formatu in jeziku, s katerim razpolaga na dan vložitve zahteve za ponovno uporabo, in kjer primerno in mogoče, v odprtem formatu in v strojno-berljivi obliki skupaj z metapodatki (11. člen, prvi odstavek). Kar zadeva zaračunavanje in možnosti izjem glede zaračunavanja določbe v celoti sledijo 6. členu direktive (15. člen). Za muzeje, knjižnice in arhive je omogočanje ponovne uporabe obvezno samo v primeru, če je institucija že kdaj prej omogočila ponovno uporabo določenega gradiva

²³ Her Majesty's Stationery Office (HMSO) n° 1515 of 01/07/2005; objavljeno na strani Komisije:

<https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/implementation-psi-directive-uk> .

²⁴ Besedilo je objavljeno na: <http://www.legislation.gov.uk/ukxi/2015/1415/contents/made> .

²⁵ Več o tem glej: <https://www.gov.uk/government/consultations/uk-implementation-of-directive-201337eu-on-the-reuse-of-public-sector-information> .

²⁶ Glej npr.: <http://data.gov.uk/library/cabinet-office-open-data-strategy> .

²⁷ Več informacij: <http://index.okfn.org/> .

(ali če je sama ponovno uporabila gradivo; pri tem gre upoštevati, da je ponovna uporaba aktivnost, ki presega javne naloge). Predpis določa tudi obvezno transparentno objavo eventualnih pogojev in cene ter seznamov dokumentov s katerimi razpolaga organ. Povsem na novo je določen pritožbeni postopek; pritožba v postopku z zahtevo za ponovno uporabo, se rešuje pred Informacijskim pooblaščenecem, dopusten je tudi spor pred sodiščem (t.i. First-Tier Tribunal).

Kraljevina Danska

Tako kot druge skandinavske države ima tudi Danska zelo visoko raven transparentnosti delovanja javnega sektorja. Prvi zakon o dostopu do informacij javnega značaja je Danska sprejela leta 1964. Leta 1970 je parlament sprejel dopolnjeni zakon, nato pa ga je leta 1985 nadomestil nov zakon, ki do danes ni bil spremenjen. Dostop do informacij javnega značaja na Danskem temelji na dveh zakonih, t. i. Public Administration Act (*Forvaltningsloven, Lovtidende A n° 571, 19.12.1985*) in t. i. Access to Public Administrative Documents Act (*Lov om offentlighed i forvaltningen, Lovtidende A n° 572, 19.12. 1985*). Javni organi morajo praviloma vedno razkriti informacije, če obstaja nevarnost za življenje, zdravje, premoženje ali okolje. Danska zaseda drugo mesto (za Združenim kraljestvom) po kazalniku odprtosti, t.i. *Global Open Data Index 2014*²⁸.

Ponovna uporaba informacij javnega sektorja je bila prvič urejena v posebnem zakonu, t. i. *Act on the re-use of public sector information* leta 2005 (*Lov om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer, Lovtidende n° 596, 24.6.2005*) s spremembami in dopolnitvami iz leta 2008 (*Lov om ændring af lov om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer, Lovtidende A n° 551, 18/06/2008*).²⁹ Direktiva 2013/37/EU je bila v danski pravni red implementirana v juniju leta 2014. Glede na to, da večina določb navedene direktive izhaja iz dobre prakse držav članic, ki se uvrščajo na seznam bolj odprtih držav (med katerimi je tudi Danska), za prenos večine določb Direktive 2013/37/EU dodatne spremembe nacionalne zakonodaje niti niso bile potrebne. Že od leta 2005 dalje namreč velja pravilo, da se cena ponovne uporabe podatkov javnega sektorja praviloma ne zaračunava (ne glede na namen ponovne uporabe). Možno je zaračunati stroške (glede na določila spremenjene direktive), ki se izključno nanašajo samo na konkretni postopek in sicer gre za stroške, ki nastanejo neposredno v zvezi s pripravo in posredovanjem kopije zahtevanega dokumenta oziroma informacije ali baze podatkov. Tako imenovano zaračunavanje cene ponovne uporabe (zaračunavanje tudi drugih stroškov, ki se nanašajo na zbiranje, pripravo, razmnoževanje, razširjanje itd) je možno samo izjemoma in sicer, če gre za institucijo od katere se zahteva, da pretežni del prihodkov pridobiva iz drugih (ne proračunskih) virov za izvajanje javnih nalog. Enako pravilo velja tudi za knjižnice, arhive in muzeje. Za t.i. nove zavezanke namreč ni uvedene splošne izjeme glede zaračunavanja cene podatkov oziroma informacij za ponovno uporabo. Na prošnjo oziroma vlogo za ponovno uporabo se mora institucija javnega sektorja odzvati v roku sedmih dni (v letu 2014 so rok iz deset dni skrajšali na sedem dni). Samo izjemoma je možno rok podaljšati, vlagatelja vloge pa je potrebno obvestiti o razlogih za podaljšanje roka. S spremenjeno zakonodaje na področju ponovne uporabe je Danska določila tudi dodatne zavezanke za ponovno uporabo in sicer knjižnice, muzeje in arhive.

Danska je v letu 2012 sprejela tudi pomembno strategijo razvoja na področju ponovne uporabe in odpiranja podatkov javnega sektorja, z naslovom »*Basic data for improved efficiency and growth*«. Strategija govori o ponovni uporabi in odpiranju podatkov ti. »osnovnih informacij« v bazah s katerimi razpolaga javni sektor (o podjetjih, o državljanih, prostorske informacije itd). Pomembna načela in cilji nove strategije je tako na eni strani uspešna ponovna uporaba podatkov znotraj javnega sektorja kot tudi uspešna ponovna uporaba (praviloma odprtih podatkov dostopnih preko spleta) podatkov v pridobitne namene (novi izdelki, rešitve,

²⁸ Več informacij: <http://index.okfn.org/>

²⁹ Angleški prevodi so objavljeni na strani Komisije: <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/implementation-psi-directive-denmark>.

digitalizacija itd). Podatki, prosto dostopni privatnemu sektorju omogočajo razvoj družbe, inovacije in nove zaposlitve.

Republika Estonija

Estonski zakon o dostopu do informacij javnega značaja³⁰ je bil na podlagi 44. člena estonske ustave sprejet novembra 2000, veljati pa je začel januarja 2001. Zakon zavezuje državne in lokalne agencije, pravne osebe javnega prava in zasebne subjekte, ki izvajajo javne naloge, vključno z izobraževanjem, zdravstvom, socialne ali druge javne storitve. Informacije od zavezanih organov lahko zahteva kdorkoli, organ pa mora prosilcu odgovoriti v roku petih delovnih dni.

Zakon se ne uporablja za tajne podatke, informacije o notranjem delovanju, ki jih lahko organ javnosti ne razkrije pet let. Med informacije o notranjem delovanju organa spadajo: nerešeni sodni primeri, informacije, zbrane v okviru postopka državnih nadzornih organov; informacije, ki bi škodovale odnosom s tujimi državami; informacije o oborožitvi in lokacijah vojaških enot; kadar bi razkritje informacije ogrozilo dediščino ali naravne vrednote; varnostni ukrepi; osnutki zakonov; drugi dokumenti, ki niso v registru, in osebni podatki. Dostopa do informacij v zvezi z javnomnenjskimi raziskavami, do statistik, splošnih ekonomskih in socialnih napovedi, glede okolja in premoženja ter o kakovosti proizvodov za potrošnike ni mogoče omejiti.

Republika Estonija je določbe glede ponovne uporabe podatkov javnega sektorja umestila v t. i. zakon o javnih informacijah (prvič sprejet 15. novembra 2000), in sicer s spremembami in dopolnitvami iz decembra 2012.³¹

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

---

³⁰ Public Information Act: <http://legislationline.org/documents/action/popup/id/6483>

³¹ Angleški prevod je na strani Komisije: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/implementation-psi-directive-estonia>

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18) se v 1. členu doda novi drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Ta zakon ureja tudi ponovno uporabo raziskovalnih podatkov, s katerimi razpolagajo raziskovalne organizacije in obveznosti glede zagotavljanja odprtih podatkov za organizacije, ki financirajo raziskave ter niso zavezanci po prvem odstavku tega člena.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek in se spremeni tako, da se glasi:

»(3) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašata Direktiva 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS (UL L št. 41 z dne 14.2.2003, str. 26) in Direktiva 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL L št. 345 z dne 31.12.2003, str. 90) zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o odprtih podatkih in ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL L št. 172 z dne 26. 6. 2019, str. 56-83).«.

2. člen

V 3.a členu se za sedmim odstavkom dodajo novi osmi, deveti in deseti odstavek, ki se glasijo:

»(8) Izraz raziskovalni podatki pomeni podatke v digitalni obliki, razen znanstvenih publikacij, ki se zbirajo ali ustvarjajo v okviru znanstvenega raziskovanja in se uporabljajo kot dokaz v raziskovalnem procesu, ali pa je v raziskovalni skupnosti splošno sprejeto, da so potrebni za potrditev ugotovitev in rezultatov raziskav.

(9) Izraz dinamični podatki pomeni podatke v digitalni obliki, ki se pogosto ali v realnem času posodablajo, zlasti zaradi svoje spremenljivosti ali hitrega zastaranja; podatki, ki jih ustvarijo senzori, se običajno štejejo za dinamične podatke.

(9) Izraz nabori podatkov velike vrednosti pomeni podatke, katerih ponovna uporaba je povezana s pomembnimi koristmi za družbo, okolje in gospodarstvo, zlasti zaradi njihove primernosti za ustvarjanje storitev in aplikacij z dodano vrednostjo ter novih in visokokakovostnih delovnih mest ter zaradi števila potencialnih prejemnikov storitev in aplikacij z dodano vrednostjo, ki temeljijo na teh naborih podatkov.«.

3. člen

Za 6.c členom se dodata novi 6.d in 6.e člen, ki se glasita:

»6.d člen
(zagotavljanje ponovne uporabe raziskovalnih podatkov)

(1) Raziskovalni podatki, ki so financirani iz javnih sredstev ter so jih raziskovalci, raziskovalne organizacije ali organizacije, ki financirajo raziskave, že odprto dostopno objavili na svetovnem spletu v okviru institucionalnih ali tematskih spletnih odložišč, so ne glede na tretjo točko

šestega odstavka 6. člena tega zakona, na voljo za brezplačno ponovno uporabo za pridobitne ali nepridobitne namene.

(2) V zvezi z vodenjem postopka na podlagi zahteve za ponovno uporabo in v zvezi s katalogom informacij javnega značaja se za zavezanca iz drugega odstavka 1. člena tega zakona smiselno uporabljajo določbe kot veljajo za poslovne subjekte pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava, pri čemer se zahteva prosilca delno ali v celoti zavrne, če se ugotovi, da zahtevani podatek oziroma dokument ne predstavlja informacije iz prejšnjega odstavka.

6.e člen

(pravice izdelovalcev podatkovnih baz)

Druga točka šestega odstavka 6. člena tega zakona se uporablja tudi, če se zahteva nanaša na podatek, zavarovan s pravicami izdelovalcev podatkovnih baz, če so ti tretje osebe.«.

4. člen

Za 10.b členom se dodata novi 10.c in 10.č člen, ki se glasita:

»10.c člen

(zagotavljanje ponovne uporabe naborov podatkov velike vrednosti)

(1) Organi omogočijo ponovno uporabo naborov podatkov velike vrednosti z objavo v odprtih formatih, ki upoštevajo formalne odprte standarde, v strojno berljivi obliki, skupaj z metapodatki, pod pogoji iz tretjega odstavka 10.b člena in omogočijo masovni prenos ali prenos preko vmesnikov za aplikacijsko programiranje.

(2) Prejšnji odstavek se ne uporablja za subjekte iz 2. alineje drugega odstavka 34.a člena tega zakona.

10.č člen

(zagotavljanje ponovne uporabe dinamičnih podatkov)

(1) Organi, ki pri izvajanju javnih nalog ustvarjajo oziroma pridobivajo dinamične podatke, omogočijo njihovo ponovno uporabo takoj po tem, ko jih zberejo, prek ustreznih vmesnikov za aplikacijsko programiranje in, kadar je to ustrezno, omogočijo njihov masovni prenos k uporabniku. .

(2) Kadar bi dajanje dinamičnih podatkov na voljo za ponovno uporabo kot je določeno v prejšnjem odstavku, presegalo finančne in tehnične zmogljivosti zavezanca, s tem pa vodilo v nesorazmeren napor, se podatki dajo na voljo za ponovno uporabo v časovnem okviru ali z začasnimi tehničnimi omejitvami, ki neupravičeno ne ovirajo izkoriščanja njihovega gospodarskega in družbenega potenciala.«

5. člen

V 11. členu se na koncu odstavka črta pika in se doda besedilo:

»ter seznam naborov podatkov velike vrednosti (10.c člen tega zakona).«.

6. člen

V 34.a členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Za ponovno uporabo podatkov organ ne sme pa zaračunati cene, lahko pa zaračuna mejne stroške, ki nastanejo zaradi reprodukcije, zagotavljanja in razširjanja podatkov, pa tudi zaradi anonimizacije osebnih podatkov in ukrepanja za varovanje zaupnih poslovnih informacij.«

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) V primerih iz prejšnjega odstavka se za ponovno uporabo informacij zaračuna cena, ki ne sme preseči stroškov zbiranja, priprave, razmnoževanja in razširjanja, vzdrževanja, hranjenja informacij ter običajnega donosa vloženih sredstev. Upravičeni stroški lahko, kadar je ustrezno, vključujejo tudi stroške anonimizacije osebnih podatkov in stroške ukrepov, sprejetih za varovanje zaupnosti podatkov. Cena mora biti stroškovno naravnana ter določena v običajnem knjigovodskem obdobju ter v skladu s predpisanimi knjigovodskimi pravili za organ. Obračunska podlaga za ceno je informacija javnega značaja.«

V šestem odstavku se za prvim stavkom doda novi stavek, ki se glasi:

»Ministrstvo objavi seznam organov iz prve alineje drugega odstavka tega člena, za katere je izdana odločba o zaračunavanju.«.

7. člen

V 36.a členu se v četrtem odstavku za zadnjim stavkom doda besedilo:

»Glavni elementi izključne pravice, se najmanj dva meseca pred začetkom njihovega učinkovanja objavijo na spletu.«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Za pravno ali praktično ureditev na podlagi katere se izključna pravica ne podeli izrecno, ki pa bi vodila v omejitev razpoložljivosti dokumentov za ponovno uporabo oziroma glede katere lahko razumno pričakujemo, da bo vodila v takšno omejeno razpoložljivost, se smiselno uporabljajo določbe prejšnjega odstavka.«.

Dosedanja peti in šesti odstavek postaneta šesti in sedmi odstavek.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

8. člen

Ne glede na 10.c člen zakona se največ za dve leti od začetka veljavnosti izvedbenega akta Evropske komisije s katerim se na ravni Evropske unije določi nabor podatkov velike vrednosti organ v zvezi s podatkovnimi bazami, ki se uvrščajo v nabor podatkov velike vrednosti, lahko oprosti od obveznosti iz 10.c člena zakona, kadar obstajajo razlogi iz prve alineje drugega odstavka 34.a člena zakona, na podlagi odločbe pristojnega ministrstva ob smiselni uporabi postopka po šestem odstavku 34.a člena zakona. Organ mora zaprositi za izdajo odločbe v roku enega meseca od sprejema uredbe vlade iz 10. člena tega zakona. V primeru izdane odločbe se za zaračunavanje cene podatkov v odločbi določenih podatkovnih baz, ki se uvrščajo v nabor podatkov velike vrednosti, smiselno uporablja tretji oziroma četrti odstavek 34.a člena zakona.

Če organ zaprosi za izdajo odločbe na podlagi prejšnjega odstavka, veljavna odločba izdana na podlagi šestega odstavka 34.a člena zakona, v delu v katerem se nanaša na enake podatkovne baze, preneha veljati z izdajo nove odločbe. Če organ ne zaprosi za izdajo odločbe, veljavna odločba izdana na podlagi šestega odstavka 34.a člena zakona, v delu v katerem se nanaša na

podatkovne baze, ki se uvrščajo v nabor podatkov velike vrednosti, preneha veljati s potekom enomesečnega roka za vložitev vloge za izdajo odločbe.

9. člen

Četrti odstavek 36.a člena zakona v skladu s katero se objavijo glavni elementi izključne pravice se uporablja za izključne ureditve sklenjene 16. julija 2019 ali po tem datumu.

10. člen

Vlada uskladi Uredbo o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/16) s spremenjenimi določbami zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

Ne glede na prejšnji odstavek, vlada uskladi določbe glede določitve seznama naborov podatkov velike vrednosti ter tehničnih ureditev za razširjanje iz drugega odstavka 35. člena zakona, v treh mesecih od začetka veljavnosti izvedbenega akta Evropske komisije s katerim se na ravni Evropske unije določi nabor podatkov velike vrednosti.

11. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Določbe v zvezi z naborom podatkov velike vrednosti iz 10.č člena zakona se pričnejo uporabljati štiri mesece po tem, ko vlada določi seznam naborov podatkov velike vrednosti.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

V skladu z novim 6.d členom bodo k zagotavljanju odprtih raziskovalnih podatkov oziroma podatkov za ponovno uporabo zavezane tudi raziskovalne organizacije in organizacije, ki raziskave financirajo. Obveznost odprtega dostopa oziroma brezplačne ponovne uporabe bo veljala glede raziskovalnih podatkov, ki so financirani iz javnih sredstev ter so jih raziskovalci, raziskovalne organizacije ali organizacije, ki financirajo raziskave, na odprt način objavili na svetovnem spletu v okviru institucionalnih ali tematskih spletnih odložišč. Raziskovalne organizacije in organizacije, ki raziskave financirajo, so lahko sicer organizirane tudi kot organi javnega sektorja, v tem primeru gre za zavezance na podlagi prvega odstavka 1. člena ZDIJZ, kolikor ne novi drugi odstavek 1. člena določa novo skupino zavezancev, ki so zavezani nuditi ponovno uporabo glede navedenih podatkov in na način predviden v novem 6.d členu zakona (npr. organizacije zasebnega prava, ki so vključene v javno financirane raziskovalne projekte in programe).

V tretjem odstavku se popravi sklic na zadnjo prenovitev direktive iz 2019 oziroma Direktivo 2019/1024.

K 2. členu

Gre za dopolnitev 3. člena, ki vsebuje definicije izrazov z definicijami, ki jih uvaja Direktiva 2019/1024.

Izraz raziskovalni podatki je neposredno povezan z obveznostmi, da se omogoči brezplačna ponovna uporaba raziskovalnih podatkov. Navedeno je skladno z zasledovanjem politike odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov, ki so pridobljeni v javno financiranih raziskavah. Politika odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov pomeni prakso zagotavljanja brezplačnega spletnega dostopa do rezultatov raziskav končnim uporabnikom brez omejitev uporabe. Cilj politik odprtega dostopa v okviru EU je zlasti zagotoviti raziskovalcem in širši javnosti dostop do raziskovalnih podatkov čim prej v procesu razširjanja ter poenostaviti njihovo ponovno uporabo.

Izraz dinamični podatki pomeni podatke v digitalni obliki, ki se pogosto ali v realnem času posodablajo. To so lahko zlasti podatki o okolju, prometu, satelitskimi podatki, meteorološkimi podatki ter podatki, ustvarjenimi s senzorji, pri katerih sta pogoj za ekonomsko vrednost takojšna razpoložljivost in njihovo redno posodabljanje. Tovrstne podatke naj bi organi javnega sektorja ali javna podjetja dala na razpolago praviloma takoj, ko so zbrani.

Izraz nabori podatkov velike vrednosti pomeni podatke, katerih ponovna uporaba je povezana s pomembnimi koristmi za družbo, okolje in gospodarstvo, zlasti zaradi njihove primernosti za ustvarjanje storitev in aplikacij z dodano vrednostjo, števila potencialnih prejemnikov storitev in aplikacij z dodano vrednostjo, ki temeljijo na teh naborih podatkov. Šest glavnih kategorij naborov podatkov velike vrednosti je določeno v prilogi I k Direktivi 2019/1024; konkretni seznam bo pripravila Evropska komisija v implementacijskem aktu, na podlagi katerega bo vlada sprejela seznam nacionalnih podatkovnih baz.

K 3. členu:

Novi 6.d člen določa obveznost zagotavljati brezplačno ponovno uporabo raziskovalnih podatkov. Prvi odstavek določa, da morajo raziskovalci, raziskovalne organizacije ali organizacije, ki financirajo raziskave zagotavljati brezplačno ponovno uporabo raziskovalnih podatkov, ki so financirani iz javnih sredstev ter že odprto objavljeni na svetovnem spletu v okviru institucionalnih ali tematskih spletnih odložišč oziroma podatkovnih središč. Takšni podatki so na voljo za ponovno uporabo za pridobitni ali nepridobitni namen.

Raziskovalne organizacije in organizacije, ki raziskave financirajo, so lahko organizirane tudi kot organi javnega sektorja. V tem primeru gre za zavezance na podlagi prvega odstavka 1. člena

ZDIJZ za katere veljajo postopkovne in druge določbe ZDIJZ. Kolikor zavezanci niso organi javnega sektorja, so zavezanci na podlagi drugega odstavka 1. člena ZDIJZ; glede postopka je za njih predvideno, da se uporabljajo postopkovne določbe kot veljajo za poslovne subjekte pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava; podobno tudi glede obveznosti objave kontaktnih podatkov osebe pristojne za posredovanje informacij javnega značaja. Določa se tudi, da se zahteva prosilca delno ali v celoti zavrne, če se ugotovi, da zahtevani podatek oziroma dokument ne predstavlja raziskovalnih podatkov iz prvega odstavka 6.d člena zakona, ob upoštevanju osmega odstavka 3.a člena zakona.

Druga točka šestega odstavka 6. člena ZDIJZ določa, da organ prosilcu zavrne zahtevo za ponovno uporabo, če se zahteva nanaša na podatke, na katerih je tretja oseba imetnik pravic intelektualne lastnine. To hkrati pomeni, da je potrebno ponovno uporabo omogočiti, kadar je imetnik teh pravic organ javnega sektorja. Enako se ureja za primer, kadar gre za pravice izdelovalcev podatkovnih baz.

K 4. členu

(10.c člen)

Izraz nabori podatkov velike vrednosti pomeni podatke, katerih ponovna uporaba je povezana s pomembnimi koristmi za družbo, okolje in gospodarstvo; podrobnejšo definicijo določa novi deveti odstavek 3.a člena zakona. Šest glavnih kategorij naborov podatkov velike vrednosti je določeno v prilogi I k Direktivi 2019/1024: 1. Geoprostorski podatki 2. Opazovanje zemlje in okolje 3. Meteorološki podatki 4. Statistični podatki 5. Družbe in lastništvo družb in 6. Mobilnost. Uvodne določbe direktive 2019/1024 v tem okviru navajajo podatkovne zbirke, ki vsebujejo poštno številke, nacionalne in lokalne zemljevide (geoprostorski podatki), porabo energije in satelitske posnetke (opazovanje zemlje in okolje), podatke in situ iz instrumentov in vremenskih napovedi (meteorološki podatki), demografske in gospodarske kazalnike (statistični podatki), poslovne registre in identifikatorje registracije (družbe in lastništvo družb), cestno signalizacijo in celinske plovne poti (mobilnost).

V skladu z Direktivo, morajo biti, da bi zagotovili čim večji učinek, nabori podatkov velike vrednosti na razpolago za ponovno uporabo s čim manjšimi možnimi pravnimi omejitvami, brezplačno ter preko API. V skladu z navedenim se za objavo naborov podatkov velike vrednosti določba objava na način odprtih podatkov iz 10.b člena ZDIJZ.

V skladu s prehodnimi določbami, se obveznosti iz 10.c člena ZDIJZ glede objave naborov podatkov velike vrednosti ne bodo uporabljale pred začetkom veljavnosti izvedbenega akta Komisije, ki bo določil nabore podatkov velike vrednosti. Na tej podlagi bo vlada v uredbi sprejela seznam nacionalnih podatkovnih baz, ki sodijo v nabor podatkov velike vrednosti. Predvideno je, da bo vlada v roku treh mesecev po začetku veljavnosti izvedbenega akta Komisije sprejela uredbo. Določbe 10.c člena pa se bodo pričele uporabljati štiri mesece po sprejemu uredbe vlade.

(10. č člen)

Dinamični podatki pomenijo podatke v digitalni obliki, ki se pogosto ali v realnem času posodablja, zlasti zaradi svoje spremenljivosti ali hitrega zastaranja; podatki, ki jih ustvarijo senzorji, se običajno štejejo za dinamične podatke. Pri dinamičnih podatkih je z vidika predvsem gospodarskega izkoriščanja teh podatkov ključna takojšnja možnost njihove uporabe, pa tudi zanesljivost zagotavljanja. Prvi odstavek zato določa, da morajo organi, ki pri izvajanju javnih nalog ustvarjajo oziroma pridobivajo dinamične podatke, omogočiti njihovo ponovno uporabo **takoj** po tem, ko jih zberejo ter omogočiti tudi masovni prenos ali prenos preko vmesnikov za aplikacijsko programiranje (v nadaljevanju: API), ki pomeni nabor funkcij, postopkov, opredelitev in protokolov za komunikacijo stroj-stroj in neprekinjeno izmenjavo podatkov. API morajo biti podprti z jasno in popolno tehnično dokumentacijo, ki je na voljo na spletu. Kadar je mogoče, je potrebno uporabljati (pravno in tehnično) odprte API v skladu z mednarodno priznanimi standardi.

Kadar bi dajanje dinamičnih podatkov na voljo za ponovno uporabo kot je določeno v prvem odstavku, presegalo finančne in tehnične zmogljivosti zavezanca, s tem pa vodilo v nesorazmeren napor, drugi odstavek določa, da se podatki (lahko) dajo na voljo za ponovno uporabo v časovnem okviru ali z začasnimi tehničnimi omejitvami, ki neupravičeno ne ovirajo izkoriščanja njihovega gospodarskega in družbenega potenciala. Pri tem se lahko upošteva npr. realnost okvira delovanja organov javnega sektorja (delovnik javnih uslužbencev itd), kar bi lahko bil razlog, da se podatki ne bi ažurirali npr. vsako uro, temveč zgolj enkrat na dan in podobno. Odvisno je tudi od narave podatkov. Gre za standard, ki ga bo napolnila praksa nadzornih organov oz. sodna praksa.

K 5. členu

S predlogom zakona se uvaja nove obveznosti v zvezi z nabori podatkov velike vrednosti, katerih šest kategorij določa Direktiva 2019/1024. Na tej podlagi bo Evropska komisija z izvedbenim aktom pripravila seznam, na podlagi katerega bo vlada v uredbi sprejela nacionalni seznam relevantnih podatkovnih baz pri katerih gre za nabore podatkov velike vrednosti.

K 6. členu

Organi v skladu z veljavno zakonodajo za ponovno uporabo praviloma ne morejo zaračunavati cene, lahko pa zaračunavajo mejne stroške. Spremembe prvega odstavka se nanašajo na dopolnitev opredelitve mejnih stroškov na podlagi prenovljene Direktive 2019/1024. Namreč mejni stroški so stroški, ki nastanejo v povezavi z reprodukcijo, zagotavljanjem in razširjanjem dokumentov, pa tudi zaradi anonimizacije osebnih podatkov in ukrepanja za varovanje zaupnih poslovnih informacij. Mejni stroški so lahko aktualni na primer v povezavi z zagotavljanjem dinamičnih podatkov, na primer vezano na večjo frekvenco oziroma hitrost prejemanja podatkov. V okvir mejnih stroškov, v povezavi s prostorskimi podatki, za katere velja ureditev v Direktivi INSPIRE oziroma v Zakonu o infrastrukturi za prostorske informacije, sodijo tudi stroški, ki jih navedena pravna ureditev predvideva kot upravičene stroške v zvezi z reprodukcijo, zagotavljanjem in razširjanjem prostorskih podatkov.

Tretji odstavek 34.a člena določa kriterije v skladu s katerimi se lahko zaračunava cena za podatke v izjemnih primerih oz. s strani zavezancev določenih v drugem odstavku. Kriteriji se dopolnjujejo glede na dopolnjene smiselno enake določbe Direktive 2019/1024 predvsem glede tega, da se lahko vključi tudi stroške vzdrževanja in hranjenja informacij ter stroške anonimizacije osebnih podatkov in stroške ukrepov, sprejetih za varovanje zaupnosti podatkov.

Šesti odstavek se dopolni z določbo, ki zavezuje pristojno ministrstvo, da objavi seznam zavezancev, za katere je izdana odločba glede izjeme za zaračunavanje cene za podatke.

K 7. členu

36.a člen ZDIJZ določa načelo nediskriminatornosti in prepoveduje sklepanje izključnih sporazumov. Slednje je mogoče skleniti zgolj izjemoma, če je to neogibno potrebno za izvajanje javne službe ali drugih storitev v javnem interesu. V skladu s spremembami Direktive 2019/1024 (12. člen) je glavne elemente takšnih izključnih ureditev potrebno objaviti na spletu – navedeno se implementira z dopolnitvijo četrtega odstavka. Hkrati se doda nov peti odstavek, v skladu s katerim enako velja za pravno ali praktično ureditev na podlagi katere se izključna pravica ne podeli izrecno, ki pa bi vodila v omejitve razpoložljivosti dokumentov za ponovno uporabo oziroma glede katere lahko razumno pričakujemo, da bo vodila v takšno omejeno razpoložljivost (glejte četrti odstavek 12. člena Direktive).

K 8. členu

Gre za prehodno določbo, ki v skladu z direktivo omogoča, da se določi prehodno obdobje, največ za dve leti od začetka veljavnosti izvedbenega akta Evropske komisije s katerim se na

ravni Evropske unije določi nabor podatkov velike vrednosti, v katerem se za določene baze podatkov določenega organa, obveznosti iz 10.c člena ne uporabljajo. Predpogoj je, da pristojno ministrstvo izda odločbo, kadar obstajajo razlogi iz prve alineje drugega odstavka 34.a člena zakona (ceno za ponovno uporabo lahko zaračunava organ, ki mora v skladu z načrtom ali programom dela ali financiranja poleg proračunskih sredstev ustvariti prihodek za kritje vsaj 30 odstotkov svojih stroškov, povezanih z izvajanjem svojih javnih nalog), na podlagi izdane odločbe ob smiselni uporabi postopka po šestem odstavku 34.a člena zakona. Organ mora zaprositi za izdajo odločbe v roku enega meseca po sprejemu uredbe vlade iz prehodne določbe 10. člena. Če organ zaprosi za izdajo odločbe, morebitna veljavna odločba o zaračunavanju preneha veljati z izdajo nove odločbe. Če organ ne zaprosi za izdajo odločbe, morebitna dotedanja odločba preneha veljati s potekom enomesečnega roka za vlogo za izdajo nove odločbe. V primeru izdane odločbe se za v odločbi določene baze ne uporablja 10.c člen; za zaračunavanje cene podatkov se smiselno uporablja tretji oziroma četrti odstavek 34.a člena zakona.

K 9. členu

S prehodno določbo se skladno z direktivo določi, da se četrti odstavek 36.a člena zakona, v skladu s katerim je treba objaviti glavne elemente izključne pravice, uporablja (zgolj) za izključne ureditve sklenjene 16. julija 2019 ali po tem datumu.

K 10. členu

Prehodne določbe urejajo uskladitev Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/16) s spremenjenimi določbami zakona. Uredba se uskladi najkasneje v šestih mesecih od uveljavitve novele. Ne glede na navedeni rok, se določbe glede določitve seznama naborov podatkov velike vrednosti ter tehničnih ureditev za razširjanje iz drugega odstavka 35. člena zakona, uskladijo v treh mesecih od začetka veljavnosti izvedbenega akta Evropske komisije s katerim se na ravni Evropske unije določi nabor podatkov velike vrednosti.

K 11. členu

Zakon prične veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Ne glede na to se določbe v zvezi z naborom podatkov velike vrednosti (10.c člen zakona) pričnejo uporabljati štiri mesece po tem, ko vlada določi seznam naborov podatkov velike vrednosti.